

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	5 juni 2019	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-BSB-2019-0143	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81F10548	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	18 januari 2019	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften	ONDERWERP	Ontheffing schadebestrijding

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de 18 januari 2019 ontvangen aanvraag van de Stichting Faunabeheereenheid Utrecht, De Hooge Hoek 2-3, 3927 GG Renswoude, om ontheffing in het kader van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet) en een opdracht zoals bedoeld in artikel 3.18, eerste lid, van de wet. De aanvraag is op 21 mei 2019 aangevuld.

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in artikelen 3.3, eerste lid, 3.17, eerste lid, en 3.18, eerste en vierde lid, van de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht en Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017 hebben wij besloten:

De gevraagde ontheffing voor maatregelen ten behoeve van nestreductie voor de brandgans voor de periode 1 mei tot en met 31 augustus te weigeren. De op 19 maart 2015 verleende ontheffing met briefnummer 814B8356 betreffende Z-WNB-ONT-2015-1835 biedt naar onze mening voldoende mogelijkheden om de gewenste handelingen te verrichten.

De gevraagde ontheffing voor maatregelen ten behoeve van afschot van koppelvormende brandganzen voor de periode 1 maart tot en met 15 mei te weigeren. De op 16 maart 2016 verleende ontheffing met briefnummer 817FA622 betreffende Z-FF-ONT-2015-0399 biedt daar naar onze mening voldoende mogelijkheden om de gewenste handelingen te verrichten.

Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het doden, vangen, opzettelijk verstoren, beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de brandgans (*Branta leucopsis*), voor de periode tussen 1 mei en 31 augustus, voor de resterende duur van het Faunabeheerplan 2014-2019 (hierna: FBP) tijdens de uitvoering van de vangacties.

Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.4, eerste lid, van de wet voor zover dit betreft het gebruik van vangkooien en koolstofdioxide (CO₂) voor het vangen, doden van de brandgans (*Branta leucopsis*), voor de periode tussen 1 mei en 31 augustus voor de (resterende) duur van het FBP.

Opdracht te geven op basis van artikel 3.18, eerste lid, van de wet om de stand van deze ganzen te reduceren in het belang van "ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren". Gezien deze opdracht op basis van 3.18, tweede lid, onder a, van de wet te bepalen dat u, of de feitelijke uitvoerders,

daarbij toegang hebben, tot gronden, zo nodig met behulp van de sterke arm tijdens de uitvoering van de vangacties.

Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, eerste lid, van de wet, voor zover dit betreft het doden van de brandgans (*Branta leucopsis*) met het geweer voor de periode tussen 15 mei en 1 november van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang ter voorkoming van belangrijke schade aan landbouwgewassen (jong gras, overjarig gras en akkerbouwgewassen).

Ontheffing te verlenen zoals bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, van de wet voor het gebruik van lokvogels, lokfluiten en lokvoer.

Ontheffing te verlenen voor het gebruik van het geweer voor het doden van de brandgans (*Branta leucopsis*) in een veld welke niet voldoet aan de krachtens artikel 3.26, eerste lid, onder b, van de wet gestelde eisen.

Ontheffing te verlenen, zoals wordt bedoeld in artikel 3.26, derde lid, gelezen in samenhang met artikel 3.25, eerste lid, van de wet, van het gebruiksvoorschrift in artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder a, van Besluit natuurbescherming, zodat het geweer een uur voor zonsopkomst en tot een uur na zonsondergang kan worden gebruikt.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Utrecht. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsartikelen genoemd in de artikelen 3.1, 3.4, 3.25 en 3.26 van de wet voor wat betreft de brandgans (*Branta leucopsis*) gedurende diverse periodes in het jaar voor de resterende duur van het FBP.

II. Toetsingskader

De brandgans (*Branta leucopsis*) is beschermd ingevolge artikel 3.1, eerste lid, van de wet.

III. Toetsing beheer en schadebestrijding

Motivering

Provincies en de natuur- en landbouworganisaties hebben geconstateerd dat de schade aan landbouwgewassen door standganzen in de zomer te groot wordt. De populatie groeit omdat er steeds meer ganzen in Nederland broeden. Als er niets aan wordt gedaan, dan blijft de schade toenemen. Dit blijkt o.a. uit onderzoek van het CLM, een onafhankelijk kennis- en adviesbureau op het gebied van landbouw, voedsel, natuur en milieu.

Provincies en zeven natuur- en landbouworganisaties (Ganzen-7) hebben in december 2012 een ganzenakkoord gesloten. In 2014 is dit ganzenakkoord vervallen in verband met het feit dat er uiteindelijk op enkele details geen overeenstemming kon worden bereikt.

Het akkoord bood een oplossing voor opvang en beheer van ganzen in Nederland. Ganzen horen bij Nederland, maar de grote aantallen zorgen op dit moment voor te veel belangrijke schade aan landbouwgewassen. In het ganzenakkoord zijn afspraken gemaakt om het aantal standganzen (jaarrond in Nederland verblijvende ganzen) in Nederland te verkleinen. Gedeputeerde Staten van Utrecht staan ondanks het feit dat het akkoord is vervallen achter deze uitgangspunten. In navolging van het ganzenakkoord is op 26 februari 2013 het Projectteam ganzenbeheer Utrecht opgericht. In dit team zijn naast de G7 partijen ook de KNJV en de provincie vertegenwoordigd.

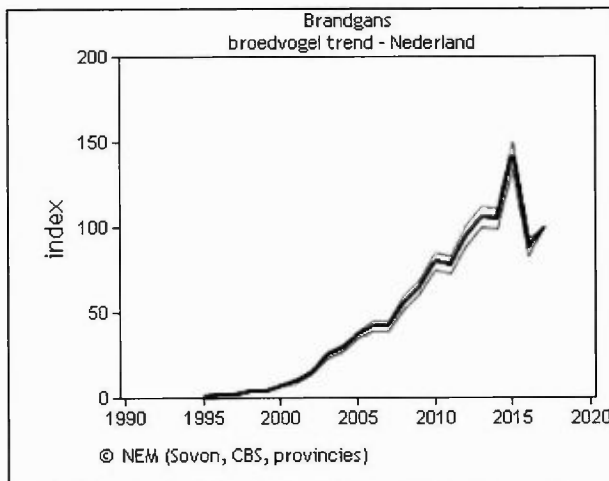
De Faunabeheereenheid Utrecht heeft naar aanleiding van de uitkomsten van de bijeenkomsten van dit team en de uitkomsten van de zomertelling 2018, een aanvraag ingediend in kader van de artikelen 3.3 en 3.4 van de Wet natuurbescherming voor het nemen van extra maatregelen om het aantal brandganzen te beperken gedurende de periode 1 mei tot 1 augustus 2019. Deze maatregelen bestaan uit het vangen met vangkooien en doden met behulp koolstofdioxide (CO₂) van ruiende ganzen ter voorkoming en bestrijding van belangrijke schade aan landbouwgewassen en de veiligheid van het luchtverkeer.

Brandgans.

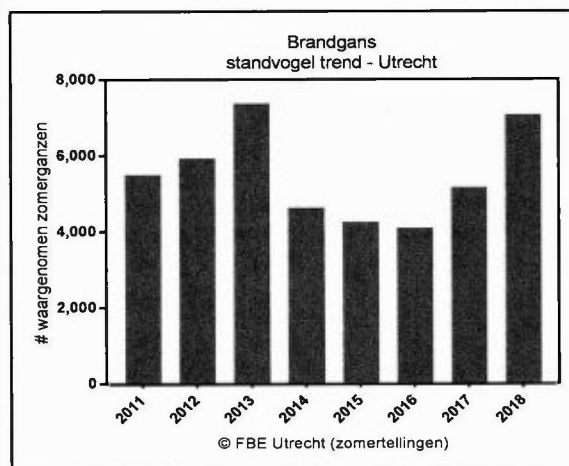
Het ganzen-akkoord beoogt een reductie van de schade veroorzaakt door brandganzen tot het schadeniveau van 2005

Het huidige brandganzenbeheer door o.m. toepassing van: legselreductie, afschot van koppelvormende brandganzen alsmede verjaging met ondersteunend afschot is onvoldoende in staat gebleken om het aantal brandganzen in de provincie Utrecht onder de streefstand van 3.000 expl. (voorjaarsstand) resp. 5.000 expl. (zomerstand/juli-telling) te houden.

Volgens het netwerk ecologische monitoring (NEM) is de broedpopulatie brandganzen in Nederland in de afgelopen 10 jaar sterk toegenomen. Na 2013 is er volgens de index grafiek van SOVON een scherpe daling te zien van het aantal broedende brandganzen in Nederland. Deze daling wordt ook op Provinciaal niveau gezien in de telgegevens van de zomertelling van de FBE. De zomertelling laat zien dat de jaarrond verblijvende de brandganzen (standvogels) op provinciaal niveau tot recent was gestabiliseerd. Sinds 2016 is bij de zomertellingen een exponentiële stijging in het aantal waargenomen brandganzen waargenomen, tot ver boven de streefstand van 5.000 exemplaren. Deze stijging wordt tevens waargenomen op landelijk niveau (SOVON).

Geïndexeerde trend van de brandgans als broedvogel in Nederland, periode 1990-2017 (Bron:SOVON)

Ontwikkeling aantal van brandganzen als standvogel in de Provincie Utrecht, periode 201-2018 (Bron: FBE Utrecht)

De streefstand voor de provincie Utrecht is door het Provinciaal ganzenoverleg Utrecht (PGU) bepaald op basis van de verhouding tussen het aantal getelde brandganzen en de getaxeerde schade. Gelet hierop heeft zij een streefstand van 3.000 exemplaren vastgesteld als voorjaarspopulatie. Dit komt overeen met een zomerstand van ongeveer 5.000 brandganzen. In juli 2018 werden er in de provincie Utrecht 7.071 brandganzen geteld. De reductie van ruim 2.000 brandganzen zal in de komende jaren gerealiseerd dienen te worden.

In deze ontheffing is geen maximaal aantal te doden dieren vastgesteld. De reden hiervoor is dat de op basis van de ervaringen uit het verleden het niet aannemelijk is dat een reductie zal plaatsvinden gedurende de duur van deze ontheffing die zal leiden tot een aantal dat zoveel lager ligt dan het streefaantal van 5.000 brandganzen dat sprake zou kunnen zijn dat de gunstige staat van de brandgans in gevaar zou kunnen komen. De streefstand van 5.000 brandganzen vormt een ruime bovengrens ten aanzien van de gunstige staat van instandhouding.

Gezien de verspreiding en de trend/aantallen van de brandgans is het hoe dan ook niet aannemelijk dat de gunstige staat van instandhouding van de brandgans in het geding zal komen door het vangen en doden dat met deze ontheffing wordt toegestaan. Ook niet in combinatie met andere door ons verleende ontheffingen die het doden van brandganzen toestaan. Indien blijkt dat gedurende de looptijd van de ontheffing het streefaantal vrijwel bereikt is, zal worden bezien of de ontheffing ingetrokken dient te worden. De gunstige staat van instandhouding van de brandgans in de provincie Utrecht is ondanks de voorgenomen beheermaatregelen hiermede voldoende geborgd.

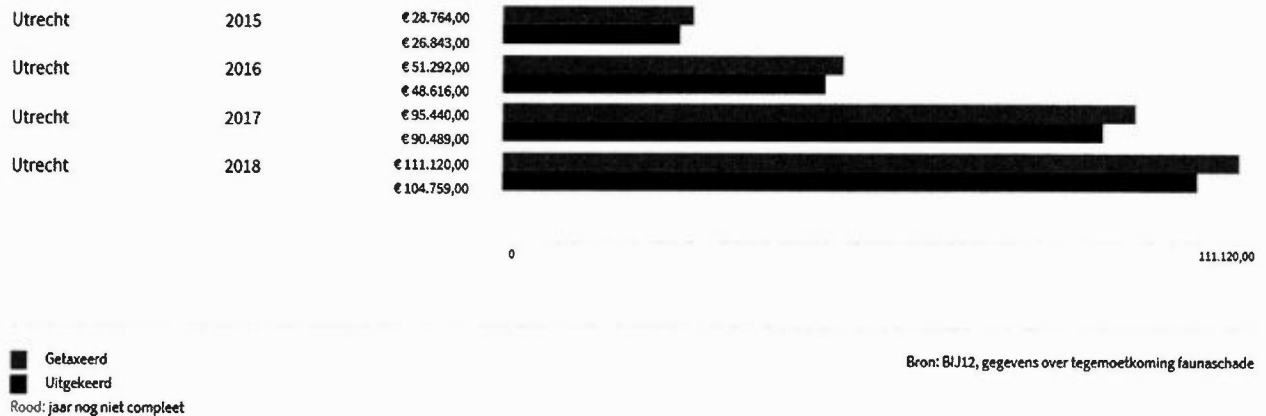
Met het beheermiddel vangen van ganzen in de ruiperiode zijn positieve ervaringen opgedaan. In 2007 zijn met succes brandganzen gevangen tijdens een vangacties op de Lek (ca. 2.200 expl.) Gelet op de positieve ervaringen met het beheermiddel, de noodzaak om thans effectief in te grijpen om de gewenste streefstand te realiseren alsmede de verdere toename van schade aan landbouwgewassen te voorkomen.

Belang van de aanvraag

Er is ontheffing aangevraagd op grond van het belang ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, zoals bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, sub b, aanhef en onder 3, van de wet.

De toename van de populatie brandganzen is terug te zien in de toename van de in de provincie Utrecht door BIJ 12 Faunazaken getaxeerde schades. In 2015 bedroeg de getaxeerde schade € 28.764, - terwijl deze in 2018 was gestegen tot € 111.120, -. Belangrijke opmerking: bij de interpretatie van deze gegevens dient in ogenschouw te worden genomen dat in deze totalen ook de schades zijn opgenomen die overwinterende brandganzen in Utrecht veroorzaken.

Toont alle schade die de Brandgans toebrengt aan alle-gewassen in utrecht

Gezien het FBP, het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht en gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen voldoende onderbouwd is om het vangen met behulp van vangkooien met bijhorende hulpmiddelen, het doden met behulp van koolstofdioxide (CO₂) en afschot als populatiereductiemaatregel van brandgans te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

Nu deze ontheffing ziet op populatiereducerende maatregelen ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, zijn maatregelen die zien op het weren of verjagen van ganzen niet te beschouwen als alternatieven.

Ondanks alle inspanningen, zoals afschot van koppelvormende en broedende grauwe ganzen, verjaging met ondersteunend afschot en legselreductie middels het prikken en schudden van de eieren van de afgelopen jaren is het niet gelukt om een sterke groei van de populatie overzomerende brandgans te voorkomen. Omdat de stand van de populatie in 2016, van 4.113 exemplaren, minder was dan de streefstand zijn gedurende de jaren 2016, 2017 en 2018 de thans in deze ontheffing gevraagde reductiemaatregelen niet uitgevoerd. De populatie in 2017 was slechts 180 stuks boven de streefstand, dit beperkte aantal was te gering om ingrijpende populatiereducerende maatregelen in 2018 in te zetten. De zomerstand 2019 is inmiddels verder toegenomen ten opzichte van de zomerstand 2018.

Gezien het bovenstaande zijn er geen alternatieve maatregelen meer mogelijk om de schade veroorzaakt door de brandgans uitsluitend met verjaging en ondersteunend met afschot te bestrijden en is populatiereductie nodig om naar een beheerbare stand van de brandgans en daarbij behorende schade te komen. Hiermee is de noodzaak van het vangen met vangkooien en het doden met behulp van koolstofdioxide (CO₂) van de brandgans en afschot als populatiereducerende maatregel voldoende onderbouwd en aangetoond. Het gebruik van CO₂ wordt gezien als, in de context van het doden, een diervriendelijke methode.

Gebruik CO₂ onder de Wet natuurbescherming

In artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder e, van het Besluit natuurbescherming is de vangkooi aangewezen als middel waarmee vogels mogen worden gevangen. Artikel 3.9, tweede lid, aanhef en onder a, van het Besluit natuurbescherming is het doden van vogels met CO₂ als methode mogelijk inclusief de gebruikmaking van alle middelen of installaties die noodzakelijk zijn om CO₂ te kunnen toepassen.

Uit het voorgaande volgt dat wij op basis van artikel 3.3, eerste lid, van de wet ontheffing kunnen verlenen voor het vangen en doden van vogels met CO₂.

IV. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en 3.4 eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

V. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekend gemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VI. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website van provincie Utrecht.

VII. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/jacht/>

VIII. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

Politie Regio Utrecht, coördinator Bijzondere Wetten, postbus 8300, 3503 RH Utrecht;

Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht, postbus 85242, 3508 AE te Utrecht.

Tevens hebben wij deze beschikking bekendgemaakt op www.officielebekendmakingen.nl

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Afdeling Uitvoering Fysieke Leefomgeving

BJLAGE 1:

Voorschriften en beperkingen verbonden aan het besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht van 5 juni 2019, nummer Z-WNB-BSB-2019-0143.

Naast de wettelijke voorschriften voortvloeiend uit de Wet natuurbescherming verbinden wij aan dit besluit de volgende voorschriften en beperkingen:

Schadesoort, ontheffingsduur, -periode(n) en tijdstip, locatie en preventieve maatregelen.

1. Ontheffing/toestemming wordt verleend aan: Stichting Faunabeheereenheid Utrecht, De Hooge Hoek 2-3, 3927 GG Renswoude
2. De ontheffing geldt voor het vangen en doden met behulp van vangkooien en koolstofdioxide (CO₂) van de brandgans ter voorkoming van ernstige schade aan gewassen van 1 mei tot 31 augustus gedurende het gehele etmaal voor de resterende duur van het Faunabeheerplan 2014-2019.
3. Deze ontheffing geldt voor het uitvoeren van afschot met een geweer van de brandgans ter voorkoming van ernstige schade aan gewassen van 15 mei tot 31 oktober van 1 uur voor zonsopgang tot 1 uur na zonsondergang voor de resterende duur van het Faunabeheerplan 2014-2019.
4. Deze ontheffing geldt voor de gehele provincie Utrecht.
5. Voorafgaand aan het gebruik van de ontheffing voor het vangen en doden met behulp van vangkooien en koolstofdioxide (CO₂) moet voor iedere dag dat de ontheffing gebruikt wordt voor deze handeling een melding gedaan worden bij de RUD Utrecht. De melding moet minimaal twee werkdagen voorafgaand aan de actie worden gemeld via handhaving-wnb@rudutrecht.nl. Het dagdeel en locatie van vangen moet worden gemeld.
6. Van de ontheffing mag geen gebruik worden gemaakt op zondagen.

Toegestane middelen.

7. Nadat de ganzen zijn gevangen dienen zij op een snelle en efficiënte wijze te worden gedood. Hiervoor dient gebruik gemaakt te worden van CO₂-gas.
8. De ruimte waarin de ganzen worden blootgesteld aan het gas moet zodanig zijn geconstrueerd dat de dieren geen verwondingen oplopen en dat controle mogelijk is.

Doorschrijven ontheffingen.

9. De Faunabeheereenheid mag binnen haar werkgebied het gebruik van de ontheffing schriftelijk toestaan aan individuele uitvoerders, die tevens jachtaktehouder zijn.
10. De uitvoerder/jachtaktehouder dient in het bezit zijn van een schriftelijke toestemming van de grondgebruiker.
11. Indien de schriftelijke toestemming van de grondgebruiker niet of niet tijdig kan worden verkregen, mag voor het uitvoeren van de vangacties gebruik worden gemaakt van de met de opdracht gegeven bevoegdheid om gronden te betreden.

Melden en rapporteren

12. De persoon die gebruik maakt van deze ontheffing rapporteert de resultaten hiervan uiterlijk twee weken hierna middels het hiervoor door de provincie beschikbaar gestelde registratiesysteem.
 - a. De verplichting tot rapporteren geldt ook indien het gebruik van de ontheffing geen resultaat heeft gehad
 - b. Bij het in gebreke blijven van de rapportageverplichting wordt de toestemming tot gebruik van de ontheffing automatisch opgeschort.
13. Via het door de provincie beschikbaar gestelde registratiesysteem kan een gebruikersmachtiging gegenereerd worden. De uitvoerder van de actie dient tijdens de uitvoering, deze gebruikersmachtiging bij zich te dragen. Evenals een schriftelijke, gedagtekende en ondertekende verklaring van de grondgebruiker, waarin deze toestemming verleent tot schadebestrijding op zijn grond, dit op eerste vordering van een daartoe bevoegde ambtenaar ter inzage te geven.

Overige voorschriften.

14. De personen die met de dieren omgaan, voeren hun werkzaamheden uit zonder gebruikmaking van geweld en zorgen ervoor dat de dieren letsel en onnodig lijden zoveel mogelijk bespaard blijft.
15. Metalen ringen die zich aan gedode vogels bevinden moeten binnen 48 uur naar het Vogeltrekstation, Postbus 40, 6666 ZG Heteren worden gezonden onder vermelding van plaats en datum van doding, of dienen gemeld te worden via het daarvoor bedoelde elektronische systeem. Kleurringen en halsbanden dienen doorgegeven te worden via de website www.geese.org.
16. De uitvoerder mag zich in de uitvoering laten bijstaan door andere uitvoerders (in gezelschap).
17. De (doorgeschreven) ontheffing kan door Gedeputeerde Staten te allen tijde gemotiveerd worden ingetrokken, geschorst of gewijzigd.